Valtuusto 16.11.2026

Espoon kaupunki Valtuusto

Kokoustiedot

Aika 16.11.2026 klo 17:30 -
Paikka Valtuustotalo, Espoonkatu 5
Lisätietoja

Käsiteltävät asiat

Asian nro	Liitteen nro	Kokousasian otsikko	Sivu
1		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	2
2		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	3
3		Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan jäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali	4
4		Poikkihallinnollisen kehitysohjelman Yritysten ja yrittäjyyden Espoo ohjausryhmän varajäsenen eronpyyntö sekä täydennysvaali	7
5		Kiinteistötoimituksen uskotun miehen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali	11
6		Hallintosäännön tarkistaminen organisaatiomuutosten ym. johdosta	13
7		Valtuustoaloite turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa (Pöydälle 19.10.2026)	14
8		Valtuustoaloite oppimateriaalien saatavuudesta	22
9		Valtuustoaloite Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta	32
10		Valtuustoaloite uimarannan käytön huomioimiseksi Westendin tieremontissa	41
11		Kokouksessa jätetyt aloitteet ja kysymykset	44

Espoo 5.11.2026

Jarno Limnell
puheenjohtaja

1
Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätösehdotus Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus Valtuusto oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 5.11.2026 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

2
Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Vas. ja PerusS.

Kaupunginhallitus § 334 26.10.2026
Valtuusto 16.11.2026

Asianumero 96/00.00.01/2025

Valtuusto 16.11.2026

3
Kulttuuri- ja nuorisolautakunnan jäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Nyman Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto valitsee kulttuuri- ja nuorisolautakunnan jäseneksi Teemu Lahtisen (PerusS) tilalle Jacek Flakin (PerusS).

Käsittely

Päätös

Selostus

Teemu Lahtinen (PerusS) on 7.10.2026 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustoimestaan kulttuuri- ja nuorisolautakunnan jäsenenä perusteenaan puolueen sisäinen paikkajako.

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4. luvun 2 §:n mukaan kulttuuri- ja nuorisolautakunnassa on kolmetoista (13) jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan puheenjohtajan tulee olla valtuutettu ja varapuheenjohtajan valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalain (410/2015) 74 §:n 1 momentin mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:
1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, tasa-arvolaki) säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä.

Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan tasa-arvolaki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Tasa-arvolaista poikkeamiseen on oltava erityinen syy.

Kulttuuri- ja nuorisolautakunnassa tulee siten olla toista sukupuolta edustettuna vähintään kuusi (6). Lautakunnassa on varsinaisina jäseninä seitsemän (7) naista ja kuusi (6) miestä. Lautakunnan varajäsenistä seitsemän (7) on naisia ja kuusi (6) miehiä. Näin ollen lautakuntaan valittavan jäsenen tulee olla mies.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 334

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee kulttuuri- ja nuorisolautakunnan jäseneksi Teemu Lahtisen (PerusS) tilalle Jacek Flakin (PerusS).

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus § 334 26.10.2026
Valtuusto 16.11.2026

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Kaupunginhallitus § 335 26.10.2026
Valtuusto 16.11.2026

Asianumero 96/00.00.01/2025

Valtuusto 16.11.2026

4
Poikkihallinnollisen kehitysohjelman Yritysten ja yrittäjyyden Espoo ohjausryhmän varajäsenen eronpyyntö sekä täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Nyman Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto valitsee poikkihallinnollisen kehitysohjelman Yritysten ja yrittäjyyden Espoo ohjausryhmän jäsenen ja puheenjohtajan Markku Markkulan (Kok.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Elina Ljungbergin (Kok.) tilalle Katariina Sorvannon (Kok.).

Käsittely

Päätös

Selostus

Elina Ljungberg (Kok.) on 13.9.2026 Espoon kaupungille saapuneessa sähköpostissa pyytänyt eroa vanhusneuvoston varajäsenen tehtävästä ja luottamustoimestaan poikkihallinnollisen Yritysten ja yrittäjyyden Espoo -ohjausryhmän varajäsenenä perusteenaan ulkomaille muutto.

Vanhusneuvosto

Kuntalain (410/2015) 27 §:n mukaan ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen.

Vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa,

joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Laissa ei säädetä vanhusneuvoston kokoonpanosta eikä toimintatavoista, vaan nämä jäävät kunnan päätettäviksi.

Kaupunginhallitus päätti 1.9.2025 § 257 vanhusneuvoston kokoonpanosta seuraavasti:

”Vanhusneuvostossa on neljätoista (14) jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Vanhusneuvoston jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet valitaan siten, että heistä

- kahdeksan (8) edustaa eläkeläis- ja vanhusjärjestöjä,
- neljä (4) edustaa luottamushenkilöitä,
- kaksi (2) edustaa kaupungin palveluksessa olevia henkilöitä.

Vanhusneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan eläkeläis- ja vanhusjärjestöjä edustavien jäsenten joukosta.

Vanhusneuvosto voi esittää toiveita kaupunginhallitukselle luottamushenkilöiden paikkajaosta ja toimittaa toiveet Espoon kaupungin paikkajakotoimikunnalle tiedoksi kaupunginhallituksen päätöksen valmistelua varten ennen edellisen vaalikauden päättymistä.”

Kaupunginhallitus on päätöksellään 1.9.2025 § 257 asettanut vanhusneuvoston toimikaudeksi 1.9.2025–31.5.2029 ja valinnut luottamushenkilöiden osalta vanhusneuvoston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet seuraavasti:

jäsen Seppo Peltonen (Kok.)
varajäsen Elina Ljungberg (Kok.)

jäsen Mika Levänen (Vihr.)
varajäsen Joonas Päivärinta (Vihr.)

jäsen Hannele Gröndahl-Turpeinen (SDP)
varajäsen Antti Sakki (SDP)

jäsen Erja Tikka (Kesk.)
varajäsen Leena Raudasoja (Kesk.).

Kaupunginhallitus § 335 26.10.2026
Valtuusto 16.11.2026

Poikkihallinnollinen Yritysten ja yrittäjyyden Espoo -ohjausryhmä

Valtuusto päätti 28.4.2025 § 39 asettaa valtuustokauden 2025–2029 poikkihallinnollisten kehitysohjelmien aiheiksi Kestävä ja luonnonläheinen Espoo, Yhteisöllinen Espoo, Yritysten ja yrittäjyyden Espoo sekä Tapahtumien Espoo.

Valtuusto päätti 28.4.2025 § 39 kehitysohjelmien kokoonpanosta seuraavasti: kunkin kehitysohjelman ohjausryhmään nimetään kymmenen jäsentä, joista viisi on luottamushenkilöitä (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme jäsentä). Ohjausryhmien puheenjohtajien ja varapuheenjohtajien tulee olla valtuutettuja. Ohjausryhmien luottamushenkilöjäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet. Nuorisovaltuusto nimeää yhden edustajan ja hänelle varajäsenen jokaisen ohjelman ohjausryhmään. Ohjausryhmän tehtäväalueeseen läheisesti liittyvien lautakuntien puheenjohtajilla on läsnäolo- ja puheoikeus ohjausryhmän kokouksissa.

Kaupunginjohtaja päättää kehitysohjelmien omistajista, viranhaltijajäsenistä ja heidän varajäsenistään.

Valtuusto on päätöksellään 9.6.2025 § 85 valinnut luottamushenkilöjäsenet ja heidän varajäsenensä poikkihallinnollisten kehitysohjelmien ohjausryhmiin.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 335

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus

1

valitsee vanhusneuvoston jäsenen Seppo Peltosen (Kok.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Elina Ljungbergin (Kok.) tilalle Pirita Heino-Sutisen (Kok.),

2

ehdottaa, että valtuusto valitsee poikkihallinnollisen kehitysohjelman Yritysten ja yrittäjyyden Espoo ohjausryhmän jäsenen ja puheenjohtajan

Kaupunginhallitus § 335 26.10.2026
Valtuusto 16.11.2026

Markku Markkulan (Kok.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Elina Ljungbergin (Kok.) tilalle Katariina Sorvannon (Kok.).

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Kaupunginhallitus § 336 26.10.2026
Valtuusto 16.11.2026

Asianumero 96/00.00.01/2025

Valtuusto 16.11.2026

5
Kiinteistötoimituksen uskotun miehen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Nyman Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto valitsee kiinteistötoimituksen uskotuksi mieheksi Liisa Tuomen tilalle Niina Pylvänäisen.

Käsittely

Päätös

Selostus

Liisa Tuomi on Espoon kaupungin 15.10.2026 saaman tiedon mukaan muuttanut Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden tuomiopiirin ulkopuolelle. Käräjäoikeuden tuomiopiirin ulkopuolelle muuton myötä uskottu mies menettää vaalikelpoisuutensa.

Kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 6 §:n mukaan kunnanvaltuuston tulee valita kuntaan uskotuiksi miehiksi vähintään kuusi henkilöä valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Uskotun miehen tulee olla kiinteistöasioihin perehtynyt ja paikalliset olot tunteva henkilö. Vaalikelpoisuudesta uskotun miehen toimeen on lisäksi voimassa, mitä käräjäoikeuden lautamiehistä säädetään.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain (675/2016) 2 §:n mukaan lautamiehen tulee olla käräjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka

toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 336

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee kiinteistötoimituksen uskotuksi mieheksi Liisa Tuomen tilalle Niina Pylvänäisen.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Valtuusto 16.11.2026

6
Hallintosäännön tarkistaminen organisaatiomuutosten ym. johdosta

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina
Kuismin Timo
Mäkiranta Tiia
Pesonen Tiina
Lövgren Reetta
Yli-Leppälä Henna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Asia lisätään valtuuston 16.11.2026 esityslistalle kaupunginhallituksen käsittelyn 9.11.2026 jälkeen, mikäli kaupunginhallitus päättää tehdä asiassa päätösehdotuksen valtuustolle.

Käsittely

Päätös

Selostus

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 148	26.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 314	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 327	05.10.2026
Valtuusto	§ 147	19.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Asianumero 1714/12.00.01/2026

Valtuusto 16.11.2026

7
Valtuustoaloite turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa (Pöydälle 19.10.2026)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kambouris Veera
Saloranta-Eriksson Outi
Vataja Anita
Kaarnalehto Annika
Sivonen Tuija
Korhonen Marikka
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 20.4.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Yhteenveto

Mika-Erik Walls ja 13 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 20.4.2026 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Espoon kaupunki:

1. selvittää, miten turvaruokaan liittyvät tarpeet on tällä hetkellä tunnistettu ja huomioitu varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

2. kartoittaa, millaisia käytäntöjä muissa kunnissa on käytössä turvaruoan mahdollistamiseksi
3. laatii ohjeistuksen tai toimintamallin, jolla varmistetaan, että lapselle voidaan tarvittaessa tarjota yksinkertainen, turvalliseksi koettu ruokavaihtoehto koulupäivän aikana
4. varmistaa, että koulun henkilöstöllä on riittävä tieto ja osaaminen tunnistaa tilanteet, joissa lapsi jää syömättä aistisäätelyn tai muun syömiseen liittyvän haasteen vuoksi sekä
5. huomioi turvaruokaan liittyvät ratkaisut osana oppimisen tuen kokonaisuutta ja oppilaan hyvinvoinnin tukemista ja
6. pyytää asiasta mahdollisesti tarvittavat lausunnot (Nuorisovaltuusto, Espoon vammaisneuvosto, kasvun ja oppimisen lautakunta jne.).

Lausunto valtuustoaloitteeseen

Lausunto on valmisteltu kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen varhaiskasvatuksen, suomenkielisen perusopetuksen ja ruotsinkielisten sivistyspalvelujen tulosyksikön sekä toimialan esikunnan ja Espoon kaupungin ruokapalveluiden yhteistyönä.

Espoon vammaisneuvosto antoi lausunnon valtuustoaloitteeseen kesäkuussa 2026. Vammaisneuvosto kannattaa valtuustoaloitetta, jossa esitetään, että turvaruoka huomioitaisiin Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Vammaisneuvoston lausunto on kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Myös Espoon nuorisovaltuusto antoi lausunnon valtuustoaloitteeseen elokuussa 2026. Myös nuorisovaltuusto tukee aloitetta turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Nuorisovaltuuston lausunto on kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Lausunto on käsitelty kasvun ja oppimisen lautakunnassa 26.8.2026 ja Svenska rum -lautakunnassa 27.8.2026.

Valtuustoaloitteessa pyydetään

1. selvittämään, miten turvaruokaan liittyvät tarpeet on tällä hetkellä tunnistettu ja huomioitu varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Turvaruoalla tarkoitetaan terveydellisin perustein myönnettävää ruokavaliota, jota käytetään silloin, kun lapsella on sellaisia syömisen haasteita, ettei hän pysty syömään tarjolla olevia aterioita. Turvaruoka turvaa lapsen riittävän ravinnon ja energiansaannin, jotta hän jaksaa toimia ja oppia päivän aikana.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 148	26.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 314	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 327	05.10.2026
Valtuusto	§ 147	19.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Turvaruoka myönnetään aina asiantuntijan yksilöllisen arvion perusteella, eikä sitä voi saada ilman terveydenhuollon arviota. Lapsen ravinnonsaantia ja ruokavalion laajenemista tulee seurata ammattilaisen ohjauksessa, jotta ruokavalio ei tarpeettomasti kavennu ja lapsen kasvu ja kehitys etenevät normaalisti.

Espoossa niin kutsuttua turvaruokaa on saanut erityisruokavalioilmoituksella ja siihen liitetyllä terveydenhuollon ammattilaisen todistuksella. Vuodesta 2017 lähtien varhaiskasvatuksessa on erityisruokavalioilmoituksen liitteeksi käynyt myös varhaiskasvatuksen erityisopettajan lausunto. Prosessia, kuten lähetekäytäntöjä on tarkennettu yhteistyössä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ja Espoon ruokapalveluiden kanssa kevään 2026 aikana. Keväällä 2026 käytäntöjä yhtenäistettiin ja varhaiskasvatuksen erityisopettajat eivät jatkossa kirjoita turvaruokalausuntoja, mutta voivat tehdä saatekirjeen ravitsemusterapeutille turvaruoan tarpeesta.

Varhaiskasvatuksen osalta käytännöt ovat muilta osin vakiintuneet. Perusopetuksessa saumattoman yhteistyön turvaamiseksi koulujen prosessi tarkistetaan kesän 2026 aikana, ja tiedotetaan kouluille alkusyksystä 2026.

2. kartoittamaan, millaisia käytäntöjä muissa kunnissa on käytössä turvaruoan mahdollistamiseksi.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kunnissa on voimassa LUVN:n laatimat yhteiset ohjeistukset, mutta kuntakohtaisesti pieniä eroja lähetekäytännöissä saattaa ilmetä. Jokaisella perheellä on kuitenkin mahdollisuus pyytää lähetettä LUVN:n ravitsemusterapiaan turvaruoan tarpeen arvioimiseksi neuvola- ja kouluterveydenhuollosta. Myös Helsingissä ja Vantaalla tarvitaan terveydenhuollon lausunto turvaruoan saamiseksi.

3. laatimaan ohjeistuksen tai toimintamallin, jolla varmistetaan, että lapselle voidaan tarvittaessa tarjota yksinkertainen, turvalliseksi koettu ruokavaihtoehto koulupäivän aikana.

Tällainen ohjeistus on luotu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen toimesta. Turvaruoan tarve arvioidaan aina ravitsemusterapeutin tai erikoissairaanhoidon toimesta, ja perhe toimittaa saadun lausunnon ruokapalveluiden tarjoajalle.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 148	26.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 314	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 327	05.10.2026
Valtuusto	§ 147	19.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

4. varmistamaan, että koulun henkilöstöllä on riittävä tieto ja osaaminen tunnistaa tilanteet, joissa lapsi jää syömättä aistisäätelyn tai muun syömiseen liittyvän haasteen vuoksi.

Koulujen henkilökunnan ja perheen välinen yhteistyö ja tiedonkulku on tässä tärkeää. Mikäli huoli syömisestä herää koulun henkilökunnalla, he ovat yhteydessä huoltajiin ja ohjaavat lapsen/nuoren tarvittaessa kouluterveydenhoitajan vastaanotolle. Terveydenhoitaja tekee tarvittaessa lähetteen ravitsemusterapeutin vastaanotolle. Koulujen henkilöstölle on tarjottu koulutusta syömisen haasteisiin liittyen 2.10.2025, ja koulutuksia on mahdollista tarjota jatkossakin, jos tarvetta tulee.

5. huomioimaan turvaruokaan liittyvät ratkaisut osana oppimisen tuen kokonaisuutta ja oppilaan hyvinvoinnin tukemista.

Jos lapsi tarvitsee varhaiskasvatuksessa turvaruokaa, varhaiskasvatuksen erityisopettaja tekee yhdessä huoltajien kanssa saatteen hyvinvointialueen ravitsemusterapeutille. Ravitsemusterapeutti tekee lausunnon lapsen tarvitsemasta turvaruoasta ja varhaiskasvatusyksikköön tilataan kyseistä ruokaa lapselle.

Perusopetuksessa kouluterveydenhoitaja tekee lähetteen ravitsemusterapeutille, ja mikäli turvaruokalausunto saadaan, lapsen/ nuoren huoltaja toimittaa lausunnon sekä ruokapalvelun tuottajalle, että koulun henkilökunnalle, jotka seuraavat syömistä ja ovat tarvittaessa kotiin yhteydessä.

Tarvittaessa voidaan myös oppilaan ja huoltajan luvalla koota oppilaskohtainen moniammatillinen asiantuntijaryhmä, jossa keskustellaan huoltajan ja lapsen/nuoren kanssa kokonaistilanteesta yhdessä tilanteen kannalta oleellisten henkilöiden kanssa (kuten esim. terveydenhoitaja, erikoissairaanhoito, luokanopettaja, ruokapalveluiden edustaja).

6. pyytää asiasta mahdollisesti tarvittavat lausunnot (Nuorisovaltuusto, Espoon vammaisneuvosto, kasvun ja oppimisen lautakunta jne.).

Lausunnot Nuorisovaltuustolta sekä Espoon vammaisneuvostolta ovat kokonaisuudessaan tämän lausunnon oheismateriaaleina.

Päätöshistoria

Valtuusto 19.10.2026 § 147

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 148	26.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 314	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 327	05.10.2026
Valtuusto	§ 147	19.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 20.4.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Saarentaus puheenjohtaja Limnelin kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko asia jättää yksimielisesti pöydälle. Koska pöydällepanoehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:

Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Kaupunginhallitus 05.10.2026 § 327

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 20.4.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 314

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 148	26.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 314	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 327	05.10.2026
Valtuusto	§ 147	19.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

tiedoksi vastauksena valtuutettu Mika-Erik Wallsin ym. 20.4.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Katainen Partasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kataisen pöydälle panoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Nämnden Svenska rum 27.08.2026 § 78

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen som svar på en motion som lämnats av Mika-Erik Walls och 13 andra fullmäktigeledamöter 20.4.2026 om att ta hänsyn till trygg mat i småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i Esbo.

Behandling

Direktör för Svenska bildningstjänster Barbro Högström var föredragande, då direktör för sektorn för Fostran och lärande Merja Narvo-Akkola var förhindrad.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 26.08.2026 § 148

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 148	26.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 314	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 327	05.10.2026
Valtuusto	§ 147	19.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Mika-Erik Wallsin ja 13 muun kaupunginvaltuutetun 20.4.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Käsittely

Esittelijän selostusosaan tekemä tekninen korjaus on huomioitu pöytäkirjassa.

Walls teki Peltoniemen, Kurrin, Määttäsen ja Dookien kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta pitää tärkeänä, että turvaruokaan liittyvä prosessi tehdään perheille riittävän selkeäksi, sujuvaksi ja yhdenvertaiseksi. Huoltajille tulee tiedottaa avoimesti, selkokielisesti ja saavutettavasti siitä, milloin turvaruoan tarvetta voidaan arvioida, kehen tulee olla yhteydessä ja miten prosessi etenee varhaiskasvatuksen, koulun, ruokapalveluiden ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen välillä. Tiedottamisessa tulee huomioida myös Espoon monikieliset perheet. Lautakunta korostaa, että asia koskee erityisesti monia neurokirjon lapsia ja nuoria sekä lapsia, joilla on aistisäätelyn tai syömisen haasteita. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että henkilöstön osaamista vahvistetaan säännöllisellä koulutuksella ja että selvitetään, miten lapsen tai nuoren riittävä ravinnonsaanti turvataan tilanteissa, joissa terveydenhuollon arviointi tai läheteprosessi viivästyy.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Wallsin lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Mika-Erik Wallsin ja 13 muun kaupunginvaltuutetun 20.4.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että turvaruokaan liittyvä prosessi tehdään perheille riittävän selkeäksi, sujuvaksi ja yhdenvertaiseksi. Huoltajille tulee tiedottaa avoimesti, selkokielisesti ja saavutettavasti siitä, milloin turvaruoan tarvetta voidaan arvioida, kehen tulee olla yhteydessä ja miten prosessi etenee varhaiskasvatuksen, koulun, ruokapalveluiden ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen välillä. Tiedottamisessa tulee huomioida myös Espoon monikieliset perheet. Lautakunta korostaa, että asia koskee erityisesti monia neurokirjon lapsia ja nuoria sekä lapsia, joilla on aistisäätelyn tai syömisen haasteita. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että henkilöstön osaamista vahvistetaan säännöllisellä koulutuksella ja että selvitetään, miten lapsen tai nuoren riittävä ravinnonsaanti turvataan tilanteissa, joissa terveydenhuollon arviointi tai läheteprosessi viivästyy.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 148	26.08.2026
Kaupunginhallitus	§ 314	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 327	05.10.2026
Valtuusto	§ 147	19.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa
- Espoon vammaisneuvoston lausunto valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa
- Espoon nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen turvaruoan huomioimisesta Espoon varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Tiedoksi

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 123	27.05.2026
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 186	23.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 343	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Asianumero 839/12.01.00/2026

Valtuusto 16.11.2026

8
Valtuustoaloite oppimateriaalien saatavuudesta

Valmistelijat / lisätiedot:
Kilpeläinen Anna
Nerg-Öhman Satu
Saloranta-Eriksson Outi
Plosila Riina
Turpeinen Jaakko
Kukkonen Minna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Elina Kokon ym. 23.2.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen oppimateriaalien saatavuudesta sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Yhteenveto

Elina Kokko ja 37 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 23.2.2026 jättäneet valtuustoaloitteen, jonka mukaan Espoon strateginen painopiste lasten ja nuorten pääkaupunkina edellyttää riittäviä ja vertailukelpoisia panostuksia oppimisen perusedellytyksiin. Aloitteessa todetaan, että laadukkaat oppimateriaalit ovat oppimisen ja yhdenvertaisuuden kannalta välttämättömiä, mutta niihin kohdistuvat resurssit jäävät Espoossa selvästi jälkeen monista muista kunnista. Oppimateriaaliratkaisujen tulee perustua pedagogisiin tarpeisiin, ja opettajilla on oltava todellinen mahdollisuus

vaikuttaa valintoihin.

Aloitteessa pyydetään selvittämään:

1. kouluilta ja opettajilta, onko oppimateriaaleihin riittävästi määrärahoja (tekstikirjat, työkirjat ja digilisenssit), ja onko koulujen määrärahoista osa oppimateriaaleihin korvamerkittyä?
2. oppilaiden yhdenvertaisuuden toteutuminen oppikirjojen ja muun oppimateriaalin saatavuudessa eri kouluissa
3. oppilaiden kokemuksia oppimateriaalien käytöstä ja laadusta
4. tarvetta ja mahdollisuutta tarjota painettuja oppikirjoja vaihtoehtona digitaalisille oppimateriaaleille toisella asteella
5. joutuvatko opettajat kopioimaan opetusmateriaaleja laittomasti puutteellisten opetusmateriaalien johdosta.

Vastaus on valmisteltu Kasvun ja oppimisen toimialan esikunnan, ruotsinkielisten sivistyspalvelujen, suomenkielisen perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen yhteistyönä. Lausunto palautettiin valmisteluun Kasvun ja oppimisen lautakunnassa 27.5.2026 ja siinä on huomioitu annetut palautus- ja lisäehdotukset:

- suomenkielisen perusopetuksen oppilaiden kokemukset oppimateriaaleista
- nuorisovaltuuston ja vammaisneuvoston lausunnot.
Lisäksi lausunnossa on kuvattu Espoon kaupungin peruskoulujen ja lukioiden kokonaisbudjetin määrittyminen.

Aloitteessa pyydetty selvitys on toteutettu Espoon suomenkielisten peruskoulujen rehtoreille suunnatulla Webropol-kyselyllä (58 vastaajaa) ja keskusteluilla ruotsinkielisen perusopetuksen rehtoreiden kanssa (9 henkilöä). Oppilaiden kokemuksia oppimateriaaleista kerättiin Storängens skolan oppilaskunnan seminaarissa. Suomenkielisen perusopetuksen oppilaiden kokemuksia koottiin 5.–9. luokkien oppilaille tehdyllä kyselyllä.

Nuorisovaltuuston ja vammaisneuvoston lausunnot on annettu kokouksissa 18.8.2026. Lausunnoissa korostui oppimateriaalien yhdenvertainen saatavuus sekä tarve huomioida oppilaiden ja opiskelijoiden erilaiset tarpeet. Erityisesti toivottiin joustavia mahdollisuuksia käyttää sekä digitaalisia että painettuja oppimateriaaleja oppimisen tukena. Lausunnot ovat luettavissa oheismateriaaleina.

Tiivistelmä valtuustoaloitteeseen lausunnon sisällöstä

Espoossa koulut saavat käyttöönsä oppilasmääriin ja oppilasrakenteeseen perustuvan kokonaisbudjetin, jonka käytöstä ne päättävät itse pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Vaikka oppimateriaaleille on

laskennallinen rahoitusosuus, rehtorit voivat kohdentaa niihin enemmän varoja, jos se on koulukohtaisesti opetuksen kannalta tarpeellista.

Oppimateriaaleja hankitaan kouluissa aktiivisesti, ja oppilaskyselyjen perusteella suurin osa oppilaista kokee, että sekä painettuja että digitaalisia oppimateriaaleja on riittävästi saatavilla.

Esittelijän kannanotto valtuustoaloitteeseen

Oppimateriaalien saatavuus on Espoossa kokonaisuutena hyvällä tasolla. Kouluilla on huomattavat resurssit ja joustavat mahdollisuudet kohdentaa resursseja tarpeidensa mukaan. Tavoitteenamme on varmistaa, että kaikilla oppijoilla on käytössään laadukkaat oppimateriaalit ja hyvät edellytykset oppimiseen.

Selvitykset valtuustoaloitteen kysymyksiin

1. Määrärahojen riittävyys

Espoossa kouluilla on käytössään kokonaisbudjetti, ei erillisiä korvamerkittyjä määrärahoja. Budjetti muodostetaan laskennallisesti eri osa-alueiden perusteella, mutta koulut voivat kohdentaa käytettävissään olevat resurssit joustavasti omien tarpeidensa mukaan. Koulun kokonaisbudjetin käytöstä vastaa rehtori.

Kokonaisbudjetti ja sen määrittyminen

Lukuvuonna 2026–2027 suomenkielisen perusopetuksen kouluille resurssilaskennan kautta jaettava kokonaisbudjetti on noin 190 miljoonaa euroa. Resurssilaskenta tuottaa kouluille kokonaisbudjetit ja koulut käyttävät määrärahat itse parhaaksi katsomallaan pedagogisesti tarkoituksenmukaisella tavalla alla kuvatuista resurssilaskennassa käytettävistä osa-alueista riippumatta.

Resurssilaskennassa jaettavat määrärahat muodostuvat neljästä laskennallisesta osa-alueesta, jotka perustuvat koulujen oppilasmääriin ja -rakenteisiin sekä vakinaistettujen yhteisöohjaajien resurssiin:

1. Opetusresurssi: yleis-, valmistavan, vaativan tuen ja kuntouttavan opetuksen perusresurssit sekä oppimisen tuen ja monikielisten oppilaiden lisäresurssit.
2. Avustajaresurssi: suhteessa koulun oppilasmäärään.
3. Tarvikemäärärahat (=oppimateriaalit ja muut koulutarvikkeet, kuten kynät ja vihot sekä hygieniatuotteet, esim. wc-paperit, saippuat ja käsipyyhkeet): oppilasmäärien mukaan.

4. Tulkkipalvelumäärärahat: muut kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenä puhuvat ja laajassa kaksikielisessä opetuksessa olevat oppilaat.
5. Vakinaistetut yhteisöohjaajat.

Keskimääräisille suomenkielisen perusopetuksen kouluille määrärahat ja niiden laskennalliset osa-alueet ovat suuntaa antavasti seuraavat:

	Kaikki koulut		**Keskimääräinen**		
	YHT	**osuus**	**alakoulu**	**yläkoulu**	**yhtenäiskoulu**
oppilaslkm	n. 30 850		n. 330	n. 400	n. 650
rahoitus YHT	n. 190 M€		n. 2,6 M€	n. 2,8 M€	n. 4 M€
1.opetus	n. 170,6 M€	n. 90 %	n. 2,2 M€	n. 2,7 M€	n. 3,7 M€
2.avustajat	n.12 M€	n. 6 %	n. 330 000 €	n. 6 000 €	n. 135 000 €
3.tarvikkeet	n. 6,6 M€	n. 3,5 %	n. 60 000 €	n. 104 000 €	n. 137 000 €
4.tulkkipalvelu	n. 0,45 M€	n. 0,2 %	n. 10 000 €	n. 6 000 €	n. 20 000 €
5. vakinaistetut yhteisöohjaajat	n. 0,72 M€	n. 0,4 %	0 €	0 €	n. 45 000 €

Suomenkielisen perusopetuksen kokonaisbudjetti on noin 400 MEUR, josta tilavuokrat ovat noin 120 MEUR. Perusopetuksen järjestämisen osuus on noin 190 MEUR, josta koulujen tarvikemäärärahoihin kohdennetaan laskennallisesti yhteensä n. 6,6 MEUR. Tarvikemäärärahat lasketaan kouluille oppilasmäärien mukaan seuraavin perustein:

- esiopetuksessa ja 1.–6. luokilla yleisopetuksen ja valmistavan opetuksen tarvikemääräraha on 182,70 euroa per oppilas
- 7.–9. luokilla yleisopetuksen ja valmistavan opetuksen tarvikemääräraha on 260,10 euroa per oppilas
- entisen pidennetyn oppimäärän oppilailla tarvikemääräraha on 298,80 euroa per oppilas
- lisäksi oppilasmääriltään pienille kouluille 2 500–4 000 euroa lisämääräraha.

Keskimääräiselle suomenkielisen perusopetuksen koululle tarvikemäärärahat ovat suuntaa antavasti seuraavat:

- Alakoulu, n. 330 oppilasta: n. 68 000 EUR
- Yläkoulu, n. 400 oppilasta: n. 104 000 EUR
- Yhtenäiskoulu, n.650 oppilasta: n. 137 000 EUR

Koulukohtaisen budjetin puitteissa rehtorit voivat tarvittaessa kohdentaa oppimateriaaleihin enemmän varoja kuin mitä niihin on laskennallisesti varattu. Opetusresurssiin kuuluvaa S2-opetuksen, valmistavan opetuksen ja erityisopetuksen oppilaisiin liittyvää lisämäärärahaa voi käyttää myös näiden oppilaiden oppimateriaaleihin.

Oppilasmääriin ja -rakenteisiin perustuva resurssilaskelma, joka tuottaa koulujen kokonaisbudjetit, on käytössä myös Espoon ruotsinkielisessä perusopetuksessa ja Espoon lukioissa. Koulut ja lukiot käyttävät määrärahat pedagogisesti parhaaksi katsomallaan tavalla.

Rehtoreiden näkemyksiä ja käytetyt määrärahat

Kyselyyn vastanneista suomenkielisen perusopetuksen rehtoreista 51/58 oli sitä mieltä, että oppimateriaaleihin osoitetut määrärahat eivät riitä kattamaan kaikkia tarpeita. Työkirjoja joudutaan kierrättämään, materiaali on osin vanhentunutta ja erityisryhmien (S2, valmistava opetus, tuen oppilaat) materiaalitarpeet ylittävät laskennalliset resurssit. Oppimateriaalihankintoja kuitenkin priorisoidaan aktiivisesti ja budjettia hyödynnetään joustavasti sen varmistamiseksi, että opetuksen kannalta välttämättömät materiaalit ovat saatavilla. Rehtorit seuraavat materiaalitarpeita aktiivisesti ja etsivät ratkaisuja, huomioiden muuttuvat oppilasmäärät, uudet ryhmät sekä erilaisten oppijoiden tarpeet.

2. Oppilaiden yhdenvertaisuus oppimateriaalien saatavuudessa

Espoossa viranhaltijoiden lainsäädäntöön perustuvan ratkaisuvallan mukaan rehtori hyväksyy koulussa käytettävät oppimateriaalit opettajia kuultuaan sekä valvoo, että käytettävä oppimateriaali on opetussuunnitelman perusteiden mukaista. Opetuksessa yhteisesti käytettyjen oppimateriaalien lisäksi yksittäisten oppilaiden tarpeisiin vastataan oppimateriaaleja eriyttämällä.

Suomenkielisessä perusopetuksessa oppimateriaalimäärärahojen toteuma oli vuonna 2025 alakouluissa keskimäärin 208 euroa/oppilas (vaihteluväli 123–454 euroa), yläkoulussa keskimäärin 250 euroa/oppilas (vaihteluväli 91–439 euroa) ja yhtenäiskouluissa keskimäärin 250 euroa/oppilas (vaihteluväli 112–585 euroa).

Suomenkielisessä lukiokoulutuksessa oppimateriaalimäärärahojen toteuma oli vuonna 2025 keskimäärin 386 euroa/opiskelija ja vaihteluväli n. 300–570 euroa.

Ruotsinkielisessä perusopetusopetuksessa oppimateriaalimäärärahojen toteuma oli vuonna 2025 alakouluissa keskimäärin 120 euroa/oppilas (vaihteluväli 99–156 euroa) ja yhtenäiskouluissa keskimäärin 135 euroa/oppilas (vaihteluväli 115–152 euroa). Ruotsinkielisessä lukiossa oppimateriaaleihin on käytetty 423 euroa/opiskelija.
Koulu- / lukiokohtaiset luvut eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia, sillä kustannuksiin saattaa sisältyä yksikön mukaan mm. koulukirjastohankintoja tai muita kustannuksia.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 123	27.05.2026
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 186	23.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 343	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

3. Oppilaiden kokemukset oppimateriaaleista

Storängens skolan oppilaiden mukaan koulussa on käytössä riittävästi painettuja oppimateriaaleja eri oppiaineissa. Kaikissa aineissa ei ole omaa kirjaa jokaiselle oppilaalle, mutta käytössä on luokkasarjoja ja opettajien laatimia materiaaleja. Oppilaat kokevat vihot ja työkirjat mielekkäiksi, koska niiden avulla saa harjoitella itse. Oppilaat pitävät digitaalisia materiaaleja hyödyllisinä, ja niiden määrää toivotaan kasvatettavan erityisesti matematiikassa ja luonnontieteissä. Oppilaat kokevat parhaaksi yhdistelmän painettuja ja digitaalisia materiaaleja.

Suomenkielisen perusopetuksen oppilaiden oppimateriaali -kyselyyn vastasi 2745 oppilasta 41:stä koulusta. Vastaajista 31 % on alakoulun oppilaita ja 69 % yläkoulun oppilaita. Kysymyskohtaisissa vastausmäärissä on hieman vaihtelua.

67 % vastaajista on sitä mieltä, että koulussa on riittävästi painettuja oppimateriaaleja. 26 % mielestä niitä on melko riittävästi. 71 % oppilaista kokee painetut oppimateriaalit hyödyllisiksi.

Vastaajista 39 % mielestä digitaalisia oppimateriaaleja on riittävästi ja 37 % mielestä melko riittävästi. 74 % oppilaista kokee digitaaliset oppimateriaalit hyödyllisiksi.

4. Painettujen oppikirjojen tarjoaminen toisella asteella

Lukioilla on tällä hetkellä mahdollisuus käyttää rajatusti painettua materiaalia rehtorin päätöksellä. Lisäksi lukiokirjastoihin voidaan hankkia jonkin verran painettuja kirjoja käsikirjakäyttöön. Niille opiskelijoille, joilla on oppimisvaikeuksia, voidaan erityisopettajan lausunnon perusteella hankkia paperikirjoja tukemaan opiskelua.

Digitaaliset oppimateriaalit tarjoavat kuitenkin sellaisia monipuolisempia mahdollisuuksia opetuksen tavoitteiden saavuttamiseen, joita painetulla materiaalilla on vaikea toteuttaa. Lisäksi digitaaliset lisenssit ovat joustavia opiskelijoiden opintojaksovalintojen muuttuessa. Ne voidaan aktivoida nopeasti periodien vaihtuessa, kun taas painettujen kirjojen tilaaminen on hidasta eikä keväällä tilattuja kirjoja voi palauttaa.

Painetulla materiaalilla on silti vahvuuksia, kuten helppo luettavuus erityisesti pitkissä teksteissä sekä joissakin oppiaineissa koettu käytännöllisyys. Kokemukset vaihtelevat opintojaksoittain ja materiaalien laatueroja on myös digitaalisessa tarjonnassa.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 123	27.05.2026
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 186	23.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 343	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Espoon tavoitteena on turvata opiskelijoille laadukas, joustava ja yhdenvertainen oppimateriaalien kokonaisuus, jossa digitaaliset ja painetut ratkaisut voivat täydentää toisiaan tarpeen mukaan. Opiskelijoille ei kuitenkaan kustannussyistä voi olla tarjolla laajamittaisesti sekä digitaalista että painettua materiaalia.

5. Opettajien mahdollinen laiton kopiointi

Espoossa noudatetaan Kopioston kopiointilupia, jotka kattavat perusopetuksen ja toisen asteen. Opettajilla on selkeät ohjeet kopioinnista, ja luvaton kopiointi ei selvityksen perusteella ole ongelma. Kopiointi on vähentynyt digitaalisten materiaalien ja opettajien omien materiaalien jakamisen myötä. Henkilöstölle järjestetään vuosittain koulutusta tekijänoikeuksista opetuksessa.

Päätöshistoria

Kasvun ja oppimisen lautakunta 23.09.2026 § 186

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Elina Kokon ja 37 muun kaupunginvaltuutetun 23.2.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen oppimateriaalien saatavuudesta.

Käsittely

Kokko teki puheenjohtaja Laihon, Wallsin ja Lievosen kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

"Lautakunta edellyttää kasvun ja oppimisen toimialaa seuraamaan oppimateriaaleihin käytettävien määrärahojen riittävyyttä ja oppilaitosten tarpeita, sekä vastaamaan niihin riittävin resurssein."

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Kokon lisäysehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Elina Kokon ja 37 muun kaupunginvaltuutetun 23.2.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen oppimateriaalien saatavuudesta.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 123	27.05.2026
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 186	23.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 343	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Lisäksi lautakunta edellytti kasvun ja oppimisen toimialaa seuraamaan oppimateriaaleihin käytettävien määrärahojen riittävyyttä ja oppilaitosten tarpeita, sekä vastaamaan niihin riittävin resurssein.

Nämnden Svenska rum 24.09.2026 § 87

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Narvo-Akkola Merja

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen om den fullmäktigemotion om tillgången till läromedel som lämnats av fullmäktigeledamot Elina Kokko och 37 andra fullmäktigeledamöter 23.2.2026.

Behandling

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 27.05.2026 § 123

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Elina Kokon ja 37 muun kaupunginvaltuutetun 23.2.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen oppimateriaalien saatavuudesta.

Käsittely

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Merja Narvo-Akkolan estyneenä ollessa asian esitteli perusopetuksen johtaja Juha Nurmi.

Kokko teki Lievosen ja Wallsin kannattamana seuraavan palautusehdotuksen:

”Palautetaan valtuustoaloite uudelleen valmisteluun. Vastauksessa tulee tulla ilmi myös suomenkielisen perusopetuksen oppilaiden kokemuksia oppimateriaaleista.”

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 123	27.05.2026
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 186	23.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 343	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Puheenjohtaja Laiho teki Wallsin kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen Kokon palautusehdotukseen:

”Palautuksen aikana pyydetään myös nuorisovaltuuston ja vammaisneuvoston lausunnot.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Laiho tiedusteli, voidaanko Kokon palautusehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan lisäysehdotus palautusehdotukseen hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 343

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Narvo-Akkola Merja

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Elina Kokon ym. 23.2.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen oppimateriaalien saatavuudesta sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 123	27.05.2026
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 186	23.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 343	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite oppimateriaalien saatavuudesta
- Espoon vammaisneuvoston lausunto valtuustoaloitteeseen oppimateriaalien saatavuudesta
- Espoon nuorisovaltuuston lausunto koskien oppimateriaalien saatavuutta

Tiedoksi

Kaupunginhallitus	§ 315	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 328	05.10.2026
Kaupunginhallitus	§ 344	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Asianumero 1242/11.01.02/2026

Valtuusto 16.11.2026

9
Valtuustoaloite Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta

Valmistelijat / lisätiedot:
Lundgren Laura

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Risto Nevanlinnan ja Tiina Elon sekä 21 muun valtuutetun 23.3.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustoaloite

Risto Nevanlinna ja Tiina Elo sekä 21 muuta valtuutettua ovat jättäneet 23.3.2026 valtuustoaloitteen Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamiseksi. Tvijälp on Espoon kaupungin omistama saari Westendin edustalla. Saaren pinta-ala on noin 16 ha ja saari on suurelta osin rakentamaton ja luonnontilainen. Valtuustoaloitteen mukaan uuden luonnonsuojelualueen tulisi kaattaa myös Tvijälp-saaren länsipuolella oleva lintuluoto. Luoto ja Tvijälp-saarta ympäröivät vesialueet ovat Espoon kaupungin omistuksessa.

Aloitteessa todetaan, että Tvijälpissä on voimassa saaren rakentamisen mahdollistava suunnitteluvaraus, mutta uudessa Espoo 2060

yleiskaavaehdotuksessa saaren rakentamista ei esitetä johtuen mm. Tvijälpin huomattavista luontoarvoista.

Aloitteessa tuodaan esiin, että Tvijälp täyttää Uudellamaalla maakunnallisesti arvokkaan saaren kriteerit sekä useat luonnonympäristöjen maakunnallista arvoa ilmentävät LAKU -kriteerit. Tvijälpin pesimälinnusto on Espoon mittakaavassa merkittävä. Saarella pesii ainakin 15 uhanalaista, silmälläpidettävää ja EU:n lintudirektiivissä mainittua lajia, esimerkiksi erittäin uhanalaiset (EN) haahka ja tukkasotka. Tvijälpin länsipuolisella luodolla on vaarantuneeksi luokiteltavan (VU) naurulokin pesimäyhdyskunta, jossa pesii myös kala- ja lapintiiroja. Molemmat tiiralajit kuuluvat EU:n lintudirektiivin I liitteen lajeihin.

Osana Espoo 2060 yleiskaavaehdotuksen laadintaa Espoon kaupunki on teettänyt Tvijälp-saarelle luontoselvityksen vuonna 2025. Aloitteessa nostetaan esiin, että luontoselvityksen johtopäätöksissä suositellaan Tvijälpin suojelemista ja arvioidaan, että saaren edes osittainen rakentaminen heikentäisi saaren luontoarvoja, koska eliölajien kokema häiriö saarella kasvaisi ja lajien elintila pienenisi liiaksi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoon kaupungin perustamat luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojelun toimenpiteet 2021–2030 -hankkeen aikana Espoon ympäristönsuojelun palvelualue selvitti, kuinka Espoon luonnonsuojelualueiden verkostoa voidaan laajentaa. Hankkeen tuloksena laadittiin Luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelma, jossa esitettiin 26 uuden yksityisen luonnonsuojelualueen perustamista Espoon kaupungin maille vuoteen 2030 mennessä. Tvijälp ei ollut näiden 26 kohteen joukossa.

Yksityisenä luonnonsuojelualueena suojeltavat kohteet valikoituivat ohjelmaan, sillä perusteella, että niillä oli suojelun arvoisia luontokohteita, alue oli Espoon kaupungin omistuksessa ja alueen suojelu ei ollut ristiriidassa maankäytön tai virkistyskäytön kanssa. Ohjelmaa laadittiin yhteistyössä kaupungin eri tahojen kanssa, ja kaikkia arvokohteita ei eri tavoitteiden vuoksi merkitty perustettaviksi suojelualueiksi.

Luonnon monimuotoisuuden toimenpideohjelmassa on esitetty aikataulu uusien luonnonsuojelualueiden perustamiselle. Vuodesta 2022 lähtien ympäristönsuojelun palvelualue on toteuttanut keskimäärin kolmen luonnonsuojelualuetta Espooseen vuosittain. Prosessi on ollut seuraava: aluksi ympäristönsuojelu on varmistanut, että suojelualueeksi ehdotetun kohteen luontotiedot ovat ajan tasalla. Tarvittaessa kohteelle on tilattu luontokartoitus. Sen jälkeen ympäristönsuojelu on laatinut esityksen luonnonsuojelualueen rajauksesta sekä rauhoitusmääräyksistä (mitä

luonnonsuojelualueella saa tehdä ja mitä ei saa tehdä) ja pyytänyt Espoon kaupungin muilta yksiköiltä kommentteja. Tällä tavalla on varmistettu, että kohteen suojelu ei ole ristiriidassa kaupungin muiden tavoitteiden kanssa, ja että kaikki kaupungin yksiköt ovat sitoutuneet kohteen suojeluun ja suojelun ylläpitämiseen. Tämän jälkeen ympäristönsuojelu on lähettänyt lupa- ja valvontavirastoon ja/tai Uudenmaan elinvoimakeskukseen hakemuksen yksityisen luonnonsuojelualueen perustamisesta.

Yksityiset luonnonsuojelualueet luonnonsuojelulaissa

Luonnonsuojelulain (LsL 47§) mukaan lupa- ja valvontavirasto tai alueellinen elinvoimakeskus voi maanomistajan hakemuksesta tai suostumuksella perustaa yksityisen luonnonsuojelualueen sen perustamisedellytykset (LsL 43§) täyttävälle alueelle. Luonnonsuojelualueen perustamisen yleisenä edellytyksenä on, että:

1) alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö, luontotyyppi tai ekosysteemi;
2) alueella on 78 §:ssä tarkoitetun tiukkaa suojelua edellyttävän eläinlajin yksilön lisääntymis- tai levähdyspaikkoja;
3) alueella on erikoinen tai harvinainen luonnonmuodostuma;
4) alueella on erityistä maisemallista arvoa;
5) luontotyypin tai eliölajin suotuisan suojelutason säilyttäminen tai saavuttaminen sitä vaatii;
6) alueella on erityistä merkitystä luontotyyppien tai eliölajien mahdollisuuksille sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin;
7) alue on muutoin kuin 1–6 kohdassa tarkoitetuilla tavalla niin edustava, tyypillinen tai arvokas, että sen suojelu voidaan katsoa luonnon monimuotoisuuden tai kauneuden säilyttämisen kannalta tarpeelliseksi.

Tvijälp täyttäisi luonnonsuojelualueen perustamisedellytyksistä kohdan 1 (pesivät linnut, uhanalaiset luontotyypit, LsL 64§ suojeltu luontotyyppi: tervaleppämetsä, keltamatara) ja 7 (maakunnallisesti arvokas saari-luontotyyppi, luonnon monimuotoisuuden ja luonnon kauneuden osalta arvokas kohde).

Luonnonsuojelualueen perustamishakemukseen Espoon kaupungin tulisi saaren maanomistajana esittää ehdotukset luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä. Rauhoitusmääräykset ovat ohjeet siitä, mitä luonnonsuojelualueella saa tehdä, miten alueella luontoa suojellaan ja kuinka luonnonsuojelualuetta voi jatkossa hoitaa. Rahoitusmääräyksistä säädetään luonnonsuojelulain 53 §:ssa ja lopullisista rauhoitusmääräyksistä päättää Lupa- ja valvontavirasto, kun on kyse yksityisestä luonnonsuojelualueesta.

Kaupunginhallitus	§ 315	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 328	05.10.2026
Kaupunginhallitus	§ 344	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Tvijälpin kaavoitustilanne

Espoon eteläosien yleiskaavassa (lainvoimainen 2010) Tvijälp on merkitty kokonaan virkistysalueeksi (V), johon on kevyen liikenteen yhteystarve mantereelta. Osaan Tvijälp-saarta on merkitty kyläkuvallisesti tai maisemakuvallisesti arvokas alue, joka jatkuu mantereen puolella.

03.06.-03.09.2024 nähtävillä olleessa Espoo 2060 yleiskaavaluonnoksessa Tvijälp oli merkitty monipuolisen asumisen sekä tiiviin ja matalan rakentamisen alueeksi (A) ja saaren itäreuna oli osoitettu satama-alueeksi (LS). Yleiskaavaluonnoksessa Tvijälp-saareen ja rannan väliin oli osoitettu kulkuyhteys, joka käytännössä tarkoittaisi sillan rakentamista.

Kaavaehdotus on ollut kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyssä, ja lautakunta päätti kokouksessaan 22.4.2026 palauttaa kaavaehdotuksen takaisin valmisteluun ja antoi valmistelulle evästyksiä, joiden ohjalta yleiskaavaehdotuksen valmistelu jatkuu.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan 22.4.2026 kokouksen pohjaesityksessä Tvijälp on osoitettu virkistysalueena (V), jossa on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeän alueen ominaisuusmerkintä (luo). Kaavamääräys edellyttää säilyttämään saaren luontoarvoiltaan monipuolisena luontokokonaisuutena. Tvijälpin merkintöihin ei tullut kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksessa 22.4.2026 muutosevästyksiä. Tavoitteena on saada Espoo 2060 yleiskaavaehdotus päätöksentekoon syksyn 2026 aikana.

Tvijälpin tulevan maankäytön ratkaisut on tarkoituksenmukaista kytkeä yleiskaavan valmisteluun. Luonnonsuojelualueen perustamista koskevaa ratkaisua voidaan tällöin tarkastella suhteessa yleiskaavassa muodostuvaan kokonaisuuteen.

Tvijälpin kohdalla ei ole voimassa asemakaavaa.

Rakennukset Tvijälp saarella

Tvijälpissä on kolme Espoon kaupungin omistamaa, osavuotisessa käytössä olevaa vapaa-ajan asuinrakennusta (vanhat kalastajatorpat) ja niiden pihapiirissä talousrakennuksia. Rakennukset ovat iäkkäitä ja niillä on kulttuurihistoriallisia arvoja eikä niitä ole mahdollista purkaa. Espoon kaupungilla ei ole saaren rakennuksille omaa käyttöä vaan Tilapalvelut -liikelaitos vuokraa rakennuksia.

Tvijälp saarelta on vuokrattu The Nolla Company Oy:lle ajanjaksolle 9.11.2022-8.11.2027 useita sijoituspaikkoja tilapäisille kevytrakenteisille majoituspisteille ja niiden oheispalveluille. Tällä hetkellä saarella on

seitsemän Nolla desing -mökkiä, joita vuokrataan lyhytaikaiseen majoittumiseen loppukeväästä syksyyn.

Tvijälpin virkistyskäyttö

Tvijälp on yksi kahdestatoista Espoon liikuntasaarista. Espoon liikunnan ja urheiluyksikkö on rakennuttanut Tvijälp-saareen pienen venelaiturin. Espoon kaupunki ei ole rakentanut muita liikuntapalveluita saareen. Leiriytyminen Tvijälpissä on kielletty. Espoon saaristoveneliikenne ei pysähdy Tvijälpissä. Liikunnan ja urheilun tulosyksiköllä ei tällä hetkellä ole resursseja enempää kehittää Tvijälpiä liikuntasaarena.

Luonnonsuojelualueilla tulisi liikkua merkityillä poluilla, jotta virkistyskäyttö ei vahingoita suojeltua kasvillisuutta tai häiritse suojeltuja eläimiä. Luonnonsuojelualueilla on lähes aina kielletty tulenteko, telttailu ja leiriytyminen sekä rakentaminen, myös uusien polkujen rakentaminen. Mikäli Tvijälpistä tehtäisiin luonnonsuojelualue, tulisi Espoon kaupunkitekniikan keskuksen rakentaa saareen luontopolku herkän luonnon kulumisen lieventämiseksi sekä paikkoja, joissa saarella kävijät voisivat pysähtyä lintujen pesintää häiritsemättä ja niittykasvillisuutta turmelematta. Jos luontopolku ja muut palvelut tehtäisiin Tvijälpiin luonnonsuojelualueen perustamisen jälkeen, tulisi luonnonsuojelualueelle laatia hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa uudet rakenteet olisi mainittu. Vasta kun luonnonsuojelua valvova viranomainen (Lupa- ja valvontavirasto) olisi hyväksynyt hoito- ja käyttösuunnitelman, luontopolun ja muut rakenteet voisi rakentaa.

Saaristoluonnon kaltaisten herkkien kohteiden suojelu ja ekologisesti kestävä virkistyskäyttö on helpointa yhteensovittaa, kun kohde on kaupungin omistamaa virkistysaluetta. Tällöin luontopolkujen ylläpito ja ihmisten virkistyskäytön ohjaus on joustavampaa ja nopeampaa Espoon kaupungille toteuttaa. Virkistyssaarten luonnonhoito ja kulttuuriarvojen turvaaminen edellyttää kaupungilta virkistyskäyttösuunnitelman laatimista. Luonnonsuojelualueilla vastaavat toimet edellyttävät maanomistajaa tekemään tai teettämään hoito- ja käyttösuunnitelman, jonka hyväksyy luonnonsuojelulakia valvova viranomainen. Vain muutamalle Espoon kaupungin omalle luonnonsuojelualueelle on tehty hoito- ja käyttösuunnitelma.

Se että Tvijälpin rakennuksia ja nollamökkejä on vuokrattu, on säädellyt sitä, kuinka paljon saaressa käy ihmisiä ja mitä vierailijat saarella tekevät. Saarella satunnaisesti vierailleet ovat välttäneet rakennusten ja mökkien pihapiirejä. Vuokralaiset ovat tuoneet saareen sosiaalista kontrollia, joka on saattanut vaikuttaa laittomaan leiriytymiseen ja tulentekoon saarella. Saaristoluonto on erityisen altis kulumiselle ja vesilinnut ovat tunnettuja siitä, että ne maalintuja herkemmin hylkäävät pesänsä häiriön takia. Espoon ympäristönsuojelu katsoo, että Tvijälpin luontoarvot eivät kestäisi

virkistyskäytön huomattavaa kasvua. Tvijälpin erilaiset niityt vanhojen torppien pihapiirissä ja merenrantaniityt ovat umpeen kasvamassa. Niittyjen luontoarvojen säilyminen edellyttäisi lähes joka vuotista ihmisten tai lampaiden tekemää hoitotyötä. Niittyjen hoitoa ohjaa virkistyssaarilla virkistyskäyttösuunnitelma ja luonnonsuojelualueilla hoito- ja käyttösuunnitelma. Espoon kaupunki hoitaa muutamia niittyjä vuosittain mutta resurssit niittyjen hoitoon ovat vähäiset.

Lyhin matka Tvijälp-saaren ja mantereen välillä on noin 210 m. Tvijälp on helposti ja nopeasti saavutettavissa soutuvenein, meloen, sup-laudoin tai jopa uiden. Tämän takia on Espoon kaupungille vaikea valvoa, kuinka moni saarelle tulee ja mitä kautta, missä saarella kuljetaan tai mitä saarella tehdään. Espoon kaupungilla ei tällä hetkellä ole resursseja luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräysten noudattamisen seurantaan.

Tvijälpin vastarannalla Westendissä ja Haukilahdessa on haastavaa lisätä virkistysalueita, vaikka asukasmäärät kasvavat. Mantereen lähellä olevat saaret voisivat toimia lisävirkistysalueina, jolloin virkistyksen aiheuttama kulutus voisi vähentyä mantereen puolen luontokohteilla.

Tvijälpin suunnitteluvaraus

Kaupunginhallituksen elinkeino- ja kilpailukykyjaosto on 3.6.2024 (§59) myöntänyt Aalto Development Oy:lle suunnitteluvarauksen koko Tvijälp-saareen. Varaus mahdollisti, että Aalto Development Oy sai omalla kustannuksellaan tarkastella Tvijälpin kehittämismahdollisuuksia. Elinkeino- ja kilpailukykyjaosto on 2.3.2026 (§32) uusinut Aalto Development Oy:n Tvijälpin suunnitteluvarauksen 30.11.2027 saakka.

Suunnitteluvarauksen ehdoissa todetaan, että varausalue on voimassa olevassa Espoon eteläosien yleiskaavassa osoitettu merkinnällä V (virkistysalue), mikä ei mahdollista varauksensaajan tavoittelemaa asuinrakentamista tai mahdollista asuinrakentamista sisältävän asemakaavamuutoksen hyväksymistä ennen kuin yleiskaavamerkintä on muutettu ja lainvoimainen. Varauksensaaja on tietoinen valmisteilla ja vireillä olevasta yleiskaavasta, jonka käsittelyaika ja lopputulos saattavat vaikuttaa hankkeen toteutus- ja asemakaavoitusaikatauluun sekä suunnitteluratkaisuihin.

Suunnitteluvarauksen varausehtojen mukaan Espoon kaupungilla on oikeus seuraamuksitta keskeyttää varaus kesken sen varausajan tai olla jatkamatta varausta ja varata varauksen kohde kolmannelle, mikäli varausalueen kehittäminen ei etene kaupunkia tyydyttävällä tavalla taikka kaupunki muuten katsoo sen perustelluksi.

Espoon ympäristönsuojelun palvelualue ei tavanomaisesti ole edistänyt luonnonsuojelualueiden perustamista kohteille, joissa on

Kaupunginhallitus	§ 315	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 328	05.10.2026
Kaupunginhallitus	§ 344	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

suunnitteluvaraus. Suunnitteluvaraus on katsottu osoitukseksi, että kohteelle harkitaan muuta maankäyttöä kuin luonnonsuojelu.

Espoon Tilapalvelut-liikelaitos on Tvijälpin rakennusten omistajana sitoutunut suunnitteluvaraukseen. Tilapalvelut ei puolla Tvijälpin muuttamista luonnonsuojelualueeksi niin kauan kuin saarella on suunnitteluvaraus voimassa.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 05.10.2026 § 328

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Risto Nevanlinnan ja Tiina Elon sekä 21 muun valtuutetun 23.3.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Nevanlinna Seppälän kannattamana teki seuraavan lisäysehdotuksen: kaupunginhallitus toteaa, että Tvijälpin suojelemiselle on vahvat perusteet, jotka on osoitettu Tvijälpin luontoselvityksessä.

Nevanlinna Partasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty pöydälle panoa koskeva kannatettu ehdotus, on siirryttävä keskustelemaan pöydälle panosta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Nevanlinnan pöydälle panoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Kaupunginhallitus 28.09.2026 § 315

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus	§ 315	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 328	05.10.2026
Kaupunginhallitus	§ 344	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Risto Nevanlinnan ja Tiina Elon sekä 21 muun valtuutetun 23.3.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Katainen Partasen kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiasta on tehty pöydälle panoa koskeva kannatettu ehdotus, on siirryttävä keskustelemaan pöydälle panosta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kataisen pöydälle panoa koskeva ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 344

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Risto Nevanlinnan ja Tiina Elon sekä 21 muun valtuutetun 23.3.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Nevanlinna Partasen kannattaman teki seuraavan lisäysehdotuksen:

Kaupunginhallitus toteaa, että Tvijälpin suojelemiselle on vahvat perusteet, jotka on osoitettu Tvijälpin luontoselvityksessä. Keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus, jonka johdosta on äänestettävä.

Kaupunginhallitus	§ 315	28.09.2026
Kaupunginhallitus	§ 328	05.10.2026
Kaupunginhallitus	§ 344	26.10.2026
Valtuusto		16.11.2026

Puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen 6 äänellä 7 ääntä vastaan 2 äänestettyä tyhjää hylänneen Nevanlinnan ehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin äänestyksen jälkeen.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Tvijälpin luonnonsuojelualueen perustamisesta

Tiedoksi

Kaupunginhallitus § 345 26.10.2026
Valtuusto 16.11.2026

Asianumero 2669/10.03.01/2026

Valtuusto 16.11.2026

10
Valtuustoaloite uimarannan käytön huomioimiseksi Westendin tieremontissa

Valmistelijat / lisätiedot:
Kauhanen Kaisa

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Henrik Vuornoksen ym. 8.6.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen uimarannan käytön huomioimiseksi Westendin tieremontissa ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutettu Henrik Vuornos ja 36 muuta valtuutettua ovat 8.6.2026 jättäneet valtuustoaloitteen uimarannan käytön huomioimiseksi Westendin tieremontissa. Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että kaupunki tekee väliaikaisjärjestelyt, joilla Westendin uimarannan lähettyville voidaan järjestää pysäköintipaikkoja uimarannan käyttäjiä varten.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Vuonna 2021 vahvistuneessa asemakaavan muutoksessa alueella sijainnut 20 auton yleinen pysäköintialue on kaavoitettu asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Kaavamääräyksen mukaan kortteliin on toteutettava 30 kpl yleisiä autopaikkoja. Kaavamuutoksen johdosta myös Kuninkaansatama-

katuun tuli tarve tehdä muutoksia, jotka on toteutettu kesällä 2026. Kadunvarsipaikat (8 kpl) ovat poistuneet Kuninkaansatama-kadun rakentamisen vuoksi. Korvaavat yleisen pysäköinnin paikat (30 kpl) mm. uimarannan käyttäjiä varten toteutetaan talohankkeen toimesta korttelialueelle.

Kuninkaansatama-katu on rakennettu lähes valmiiksi. Kadun pintatöiden viimeistelyt tehdään, kun asuinkerrostalot ovat valmistuneet. Talonrakentamisen aikataulu ei ole tiedossa. Katurakentamisen yhteydessä on toteutettu myös puistoraitti, josta jatkossa pääsee Kuninkaansataman kautta uimarannalle.

Uimarannan pysäköintiä ei voi toteuttaa Westendinaseman alueelle. HSL:n kanta on ollut, että linja-autojen kääntöpaikalle ei tule päästää henkilöautoliikennettä liikenneturvallisuussyistä. Lähtöjä asemalta on tällä hetkellä normaalisti tiheimmillään viisi tunnissa, mutta alue toimii myös korvaavana tilana poikkeustilanteissa, jos esimerkiksi Tapiolan terminaali ja/tai bussien taukopysäköinti olisi pois käytöstä.

Uimarannalle pääsee sekä Käärmesaarenkujan kautta että Länsiväylän varren kevyenliikenteen väylän kautta kävellen tai polkupyörällä. Lähimmät yleiset pysäköintipaikat löytyvät Ankkurisaarentieltä. Uimarannalle on mahdollista saapua myös joukkoliikenteellä. Viereisillä kaduilla liikennöi useita linja-autolinjoja, joiden pysäkit sijaitsevat uimarannan läheisyydessä.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.10.2026 § 345

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Henrik Vuornoksen ym. 8.6.2026 jättämään valtuustoaloitteeseen uimarannan käytön huomioimiseksi Westendin tieremontissa ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus § 345 26.10.2026
Valtuusto 16.11.2026

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite uimarannan käytön huomioimiseksi Westendin tieremontissa

Tiedoksi

11
Kokouksessa jätetyt aloitteet ja kysymykset

Selostus Hallintosäännön I osan 1 luvun 7 §:n mukaisina aloitteina on jätetty seuraava aloite / seuraavat aloitteet:

Päätösehdotus Valtuusto:
Valtuusto lähettää aloitteen / aloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.